

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ / ΧΩΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Από την πολιτική ρύθμιση του χώρου στην απορρύθμιση της δημόσιας χωρικής πολιτικής.

Εξετάζονται οι ακόλουθοι σταθμοί της δημόσιας χωρικής πολιτικής:

A. 1985: Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας, επί υπουργίας Αντώνη Τρίτση. Εκπονήθηκε σε εποχή υψηλών προσδοκιών στον προοδευτικό επιστημονικό κόσμο για τη λειτουργία του σχεδιασμού ως εργαλείου ισόρροπης ανάπτυξης, περιβαλλοντικού ελέγχου, οικιστικής αναβάθμισης και περιορισμού των κοινωνικών/χωρικών ανισοτήτων. Η φιλοσοφία του ανατράπηκε σταδιακά λόγω έλλειψης πολιτικών εφαρμογής, πρωτίστως με τη μεταφορά του αεροδρομίου στα Μεσόγεια και τις χωροθετήσεις των Ολυμπιακών Έργων.

B. 2008: Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, επί υπουργίας Γεωργίου Σουφλιά. Το Χωροταξικό αγνοεί τις συνθήκες οικολογικής κρίσης/κλιματικής αλλαγής και αναπαράγει στο χώρο όλες τις δομικές παθογένειες του ελληνικού προτύπου ανάπτυξης.

Γ. 2009: Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας/Αττικής 2021, επί υπουργίας Τίνας Μπιρμπίλη. Το σχέδιο δεν θεσμοθετήθηκε. Εκπονήθηκε όταν ο ΟΡΣΑ είχε περιορισμένη εξουσία παρέμβασης. Παρά τις περιβαλλοντικές πολιτικές που επιχείρησε να ασκήσει με σημαντικές ρυθμίσεις, σύντομα υποκαταστάθηκε από τον πραγματικό ρυθμιστή της χωρικής πολιτικής, τον υπουργό Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου.

Δ. 2011: Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας/Αττικής 2021. Ήδη το συνολικό θεσμικό πλαίσιο, οι γενικές και χωρικές πολιτικές βρίσκονταν σε πλήρη αντίθεση με την εκπόνηση ενός Ρυθμιστικού Σχεδίου που να προδιαγράφει το όραμα της συνεκτικής πόλης, της προστασίας της φύσης και του περιβάλλοντος, της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, της ισόρροπης ανάπτυξης/αποανάπτυξης, της αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου, της ισότιμης πρόσβασης στα δημόσια αγαθά και της διασφάλισης του δικαιώματος στην κατοικία και τις κοινωνικές υποδομές. Το ΡΣΑ/Α 2021 είχε ήδη υπονομευθεί προκαταβολικά με απορρυθμίσεις της χωρικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας που επιβλήθηκαν σταδιακά στην εποχή των μνημονιακών κυβερνήσεων (χωροταξικά για τον τουρισμό, ασύδοτη νομιμοποίηση αυθαιρέτων, πετρελαιοκίνηση οχημάτων στην Αττική, αλλαγή χρήσης σε δάση/δασικές εκτάσεις κατά 20%, επαναλειτουργία λατομείων, ανάπτυξη ΑΠΕ σε θαλάσσιες εκτάσεις κ.λπ.).

ΕΛΕΝΗ ΠΟΡΤΑΛΙΟΥ Ομότιμη Καθηγήτρια Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ.